

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна політика у великому місті

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма Прикладна соціологія
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	заочна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	2, 3
Кількість кредитів ECTS	5 (3/2)
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: Маргарита ШИРОКОВА

Пролонговано: на 20___/20___ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «___» _____ 20___ р.
на 20___/20___ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «___» _____ 20___ р.

КИЇВ – 2022

Розробник: Маргарита ШИРОКОВА, кандидат соціологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри соціальних структур та соціальних відносин

_____ Олег МАЗУРИК
Протокол № 12 від «28» 06 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від «29» липня 2022 року № 8

Голова науково-методичної комісії _____ Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни – підготовка кваліфікованих фахівців, які володіють сучасними знаннями в галузі соціальної політики, державного регулювання соціальними процесами, реалізації моделей соціальної політики у великих містах з урахуванням досвіду розвинутих країн, управління соціально-політичними процесами, здійснення соціального захисту і соціального розвитку.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Базові знання сутності, ролі і значення соціогуманітарної сфери для забезпечення життєдіяльності суспільства.

2. Знання базових понять та концепцій сучасної соціології, політичних наук, які студенти одержали в результаті вивчення соціології та політології.

3. Знання основних напрямів і пріоритетів державної політики щодо розвитку соціогуманітарної сфери та її реформування.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна відноситься до переліку дисциплін вибіркового блоку «Урбаністичні студії». Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності і процеси формування та забезпечення соціальних потреб людини у великому місті та характеристика сучасних процесів, що протікають у соціальній сфері життя великого міста. Під час вивчення дисципліни проводиться аналіз основних рівнів та напрямів соціальної політики сучасної України у сфері зайнятості, охорони здоров'я, пенсійного забезпечення та страхування тощо, досліджуються проблеми соціального захисту різних категорій населення як найважливішої складової соціальної політики великого міста. Студенти отримують знання про сутність соціальної політики та засоби її реалізації, трансформаційні процеси, що відбуваються в соціальній політиці, нормативно-правову базу соціальної політики.

4. Завдання (навчальні цілі):

- формування стійких знань з теорії соціально-економічних процесів;
- набуття навичок та вмінь самостійно аналізувати соціальні проблеми, розробляти пропозиції щодо їх вирішення;
- критичне осмислення вітчизняного і зарубіжного досвіду в сфері соціальних процесів великого міста.

Що спрямовано на формування наступних компетентностей:

- ЗК03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- СК02. Здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми українського суспільства та світової спільноти.

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)			Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
	Результат навчання	Форми, методи і технології викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	
1.1	Знати основні категорії, поняття, форми соціальної політики, що використовуються Україною та державами світу, сутність, принципи та основні напрями соціальної політики.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Робота на практичних заняттях, іспит	5
1.2	Знати механізми та інструменти фінансування та реалізації соціальної політики та напрями їх трансформації на різних ієрархічних рівнях.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Робота на практичних заняттях, іспит	20
2.1	Вміти аналізувати соціально-економічні процеси великих міст, виявляти їх тенденції та відповідно визначати пріоритетні напрями соціальної політики.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Робота на практичних заняттях, іспит	15

2.2	Володіти нормативно-правовою базою соціальної політики задля підбору засобів її реалізації у великих містах.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Робота на практичних заняттях	15
3.1	Презентувати індивідуальний дослідний проект.	Практичне заняття, самостійна робота	Індивідуальне завдання	30
4.1	Здійснювати самостійно аналітичну, дослідницьку та пошукову діяльність.	Практичне заняття, самостійна робота	Індивідуальне завдання	15

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)					
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
ПРО2. Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки.		+	+	+		
ПРО6. Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук у тому числі в контексті співпраці з європейськими та євроатлантичними інституціями.	+				+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Робота на практичних заняттях: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2 – max 20 / min 12 балів.
2. Індивідуальне завдання: РН3.1, РН4.1 – max 40 / min 24 бали.

- підсумкове оцінювання: письмовий іспит: РН1.1, РН1.2, РН2.1 (білет містить два питання) – max 40 / min 24 балів (max 20 / min 12 балів за кожне питання білету).

- умови допуску до підсумкового іспиту: студент не допускається до іспиту, якщо за семестр він набрав менше ніж 36 балів; такий студент допускається до іспиту за умови написання есе змістом та обсягом відповідним кількості неопрацьованих ним протягом семестру тем дисципліни.

7.2. Організація оцінювання:

1. Робота на практичних заняттях представляє собою дискусію з проблемних питань, оцінюється на практичному занятті по факту проведення.
2. Індивідуальне завдання виконується протягом семестру 3, презентується на останньому з графіком навчання практичному занятті.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Семестр 2				
1.	Соціальна політика: поняття, напрямки, завдання	-	-	16
2.	Соціально-економічні засади соціальної політики. Світові моделі соціальної політики	2	-	16
3.	Соціальна нерівність та соціальний порядок у міському просторі	-	-	16
4.	Нові тренди територіального розвитку. Специфіка міського способу життя	2	-	16
5.	Соціальна політика та соціальний захист населення: правові аспекти	-	-	22
Семестр 3				
6.	Рівень життя населення в умовах розбудови ринкової економіки. Соціальні групи та локальні спільноти у містах	-	2	8
7.	Зайнятність населення, стан ринку праці, реформування системи пенсійного забезпечення та державного соціального страхування	-	-	8
8.	Креативні індустрії, культурне споживання та освітні практики у великому місті	-	-	8
9.	Модернізація системи охорони здоров'я у великих містах	-	-	8
10.	Нові тренди житлової політики та резидентної мобільності. Вплив економічних перетворень та урбанізаційних процесів на забезпечення населення житлом	2	-	8
11.	Поводження з відходами та сміттєчисна міська інфраструктура	-	-	8
	Презентація індивідуального завдання	-	2	6
Всього		6	4	140

Загальний обсяг 150 год., в тому числі:

Лекцій – 6 год.

Практичні заняття – 4 год.

Самостійна робота – 140 год.

Семестр 2

Загальний обсяг 90 год. в тому числі:

Лекції – 4 год.

Самостійна робота – 86 год.

Семестр 3

Загальний обсяг 60 год. в тому числі:

Лекції – 2 год.

Практичні заняття – 4 год.

Самостійна робота – 54 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

- Климанська Л.Д., Савка В.С., Хома Н.М. та ін. Соціальна політика: навч. посіб. / За заг. ред. В.М. Пічі та Я.Б. Турчин. 2-ге вид. випр. і доповн. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 318 с.
- Макарова О.В. Соціальна політика в Україні: Монографія. К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2015. 244 с.

- Малімон В.І. Соціальна і гуманітарна політика: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. 352 с.
- Ярошенко А.О., Семигіна Т.В., Сушицька Н.В. Історія та теорія соціальної політики України: Навч. посібн. / За ред. А.О. Ярошенко. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 289 с.
- Aspalter C., Pribadi K.T. Development and Social Policy: The Win-Win Strategies of Developmental Social Policy. Routledge, 2016. 224 p.
- Baldock J. et al. Social Policy. 4th Edition. Oxford University Press, 2011. 592 p.
- Jiménez J. et al. Social Policy and Social Change: Toward the Creation of Social and Economic Justice. SAGE Publications, 2014. 520 p.
- Midgley J., Livermore M. The Handbook of Social Policy. SAGE, 2008. 624 p.

Додаткові:

- Агломерації: міжнародний досвід, тенденції, висновки для України. Аналітична записка. Інститут громадянського суспільства, 2017. 136 с.
- Давидок О.О., Ільчук Л.І., Микитенко В.В. Соціальна політика в умовах поглиблення соціальної нерівності в Україні / За заг. ред. Л.І. Ільчука. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2011. 476 с.
- Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. проф. І.Д. Звереві. К., Сімферополь: Універсум, 2012. 536 с.
- Кириленко О.П., Малиняк Б.С., Петрушка О.В. та ін. Розвиток державного пенсійного страхування в умовах пенсійної реформи: монографія / За ред. О.П. Кириленко, Б.С. Малиняка. Тернопіль: ТНЕУ, 2013. 350 с.
- Ніколаєв К.М. Соціальна політика в Україні (у 90-х роках ХХ ст.): монографія. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 296 с.
- Нова програма розвитку міст. ООН, 2016. 55 с. <https://www.habitat3.org/>
- Розвиток людського капіталу: на шляху до якісних реформ. Центр Разумкова. К.: Заповіт, 2018. 368 с. https://razumkov.org.ua/uploads/article/2018_LUD_KAPITAL.pdf
- Яременко О.О. Соціальна політика: теоретико-методологічні основи дослідження процесів формування та ефективності реалізації: Монографія. Статті. Виступи. Інтерв'ю. К.: Ін-т екон. та прогнозів. НАН України; УІСД ім. Олександра Яременка, 2006. 480 с.
- Bulmer M. Social Science and Social Policy. Routledge, 2021. 348 p.
- Haines S., Ruebain D. Education, Disability and Social Policy. Policy Press, 2011. 191 p.
- Reisch M. Social Policy and Social Justice: Meeting the Challenges of a Diverse Society. Cognella Academic Publishing, 2018. 522 p.